

EURÓPAI TANÁCS

Brüsszel, 2002. február 20.

6365/02

EDUC 27

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Forrás: A Tanács

Előző dokumentum száma: 5828/02 EDUC 17

Javaslat száma: 11762/01 EDUC 102 - COM (2001) 501 final

Tárgy: AZ EURÓPAI OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RENDSZEREK CÉLKITŰZÉSEIHEZ KAPCSOLÓDÓ
RÉSZLETES MUNKAPROGRAM

Az Európai Tanács 2001 márciusában megtartott stockholmi ülésén kapott utasításnak megfelelően a 2002. február 14-i tanácsülésen a Tanács és a Bizottság jóváhagyta a fent említett és alább ismertetett munkaprogram beterjesztését az Európai Tanács barcelonai ülése elé (március 15–16.).

**AZ EURÓPAI OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RENDSZEREK
CÉLKITŰZÉSEIHEZ KAPCSOLÓDÓ
RÉSZLETES MUNKAPROGRAM**

TARTALOMJEGYZÉK

ÖSSZEFOGLALÓ	7
1 Bevezető	9
2 Oktatás és képzés, a lisszaboni stratégia kulcseleme	10
3 Nagyra törő, ám reális célok kitűzése	11
4 Az előttünk álló út: a nyitott koordinációs módszer alkalmazása az oktatás és képzés területén	12
5 Egységes, átfogó oktatási és képzési stratégia	13
6 A folyamat megnyitása más európai országok előtt	14
RÉSZLETES MUNKAPROGRAM A 13 CÉLKITŰZÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ	15
1. 1. stratégiai célkitűzés – Az EU-s oktatási és képzési rendszerek minőségének és hatékonyságának javítása	17
1.1 A tanárok és oktatók oktatásának és képzésének fejlesztése	17
1.2 A tudás alapú társadalom által megkívánt ismeretek fejlesztése	18
1.3 Az információs és kommunikációs technológiához (ICT) való hozzáférés biztosítása mindenki számára	19
1.4 A tudományos és műszaki tanulmányok vonzóbbá tétele	20
1.5 Az erőforrások legjobb kihasználása	22
2. 2. stratégiai célkitűzés – Az oktatási és képzési rendszerekhez való hozzáférés megkönnyítése mindenki számára	23
2.1 Nyitott tanulási környezet	23
2.2 A tanulás vonzóbbá tétele	24
2.3 Az aktív állampolgárság, az egyenlő esélyek és a társadalmi kohézió támogatása	25
3. 3. stratégiai célkitűzés – Az oktatási és képzési rendszerek megnyitása a külvilág felé	26
3.1 A kapcsolódási pontok erősítése a munka és a kutatás világával, valamint a társadalommal általában	26
3.2 A vállalkozó szellem fejlesztése	27
3.3 A idegennyelv tanulás fejlesztése	28
3.4 A mobilitás erősítése	29
3.5 Az európai együttműködés erősítése	31
ÜTEMTERV A CÉLKITŰZÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGKEZDÉSÉHEZ	33
TÁBLÁZAT	34
A mennyiségi mutatók ellenőrzése során alkalmazandó modell	
SZEMLÉLTETŐ STATISZTIKAI ADATOK	35

ÖSSZEFOGLALÓ

Szakmapolitikai összefogás az európai oktatási és képzési rendszerek jövőbeli célkitűzéseinek megvalósításáért

Az Európai Unióban egyre erősödik a szakmapolitikai együttműködés az oktatás és a képzés területén, miután 2002. február 14-én elfogadásra került az oktatási és képzési rendszerek jövőbeli célkitűzéseivel kapcsolódó munkaprogram. A középpontban az alábbi három stratégiai célkitűzés áll, amely további 13 kapcsolódó célkitűzésre oszlik:

- Az EU-s oktatási és képzési rendszerek minőségének és hatékonyságának javítása;
- az oktatási és képzési rendszerekhez való hozzáférés biztosítása mindenki számára;
- az oktatási és képzési rendszerek megnyitása a külvilág felé.

Az oktatási és képzési együttműködéssel kapcsolatos szakmapolitikai eredmények döntő mértékben járulnak hozzá a lisszaboni stratégia sikeréhez, mint azt az Európai Tanács által a barcelonai ülésén megvitatott Bizottsági Szintézis Jelentés is megállapította. Az oktatási és képzési rendszerek átfogó küldetését fel kell ismerni annak érdekében, hogy e rendszerek maradéktalanul hozzájárulhassanak a lisszaboni célkitűzések sikeréhez, és jelentős támogatásra van szükség az oktatók és az egész társadalom részéről egyaránt. A Tanács és a Bizottság kérése az, hogy egy Oktatási és Képzési Térség kialakítása legyen a lisszaboni stratégia egyik kulcsfontosságú eleme.

A Tanács és a Bizottság hangsúlyozzák határozott szándékukat, amely szerint átfogó megoldást szeretnének kínálni a tudás alapú társadalom, a globalizáció és az EU-bővítés által jelentett kihívásokra. Ennek érdekében nagyra törő, ám reális célokat tűztek ki maguk elé. A polgárok és az egész Unió érdekében 2010-ig az alábbi célokat kell megvalósítani az oktatás és képzés területén:

- Európa az oktatás és képzés területén a legmagasabb színvonalat képviselje, hogy oktatási és képzési rendszereinek, intézményeinek minősége referenciául szolgáljon szerte a világon;
- az európai oktatási és képzési rendszerek kellően kompatibilisek legyenek ahhoz, hogy az állampolgárok számára lehetővé váljon az átjárás közöttük, és sokszínűségük kihasználása;
- az EU bármely tagállamában különféle végzettséget, tudást és ismeretet szerzett állampolgárok karrierjük vagy további tanulásuk során képesek legyenek ezeket az egész EU területén elismertetni;
- az európai polgárok minden korosztálya előtt nyitva álljon az élethosszig tartó tanulás lehetősége;
- a kölcsönös előnyök érdekében Európa legyen nyitott a más régiókkal való együttműködésre, és váljon a világ más pontjain élő diákok, tudósok és kutatók legkedveltebb célállomásává.

Az új alapkészségekkel, információs technológiákkal és matematikával, tudománnyal és technikával foglalkozó három célkitűzéssel kapcsolatos munka már elkezdődött, és legkésőbb 2003-ban a többi célkitűzéssel kapcsolatban is megtörténnek az első lépések. A már egyeztetett célkitűzések megvalósításához az új Nyitott Koordinációs Módszeren alapuló politikai együttműködés alkalmazására lesz szükség az európai hozzáadott érték növelése érdekében, az Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés 149.

és 150. cikkelyével összehangolva. Ez a módszer a közös problémák és célkitűzések meghatározásán, a helyes gyakorlat terjesztésén és az előmenetel előzetesen közösen meghatározott eszközeivel történő nyomon követésén alapszik, amelyek mind a tagállamok közötti, mind a világ más térségeinek viszonylatában összehasonlítják az eredményeket. A tagjelölt országok hatékony részvételéhez szükséges intézkedések az EU és a tagjelölt országok oktatási minisztereinek következő, nem hivatalos ülésén kerülnek kidolgozásra 2002 júniusában, Pozsonyban. Az Oktatási Tanács és az Európai Bizottság közösen felelnek az egész stratégia irányításáért és nyomon követéséért. Terveik szerint a következő közös jelentést 2004-ben terjesztik az Európai Tanács elé.

Az Európai Tanács és a Bizottság közös,
az Európai Tanács barcelonai ülésére beterjesztett jelentése

1 BEVEZETŐ

1.1 A 2000 márciusában Lisszabonban megrendezett ülésén az Európai Tanács elismerte, hogy az Európai Uniónak szembe kell néznie a globalizáció és a tudás alapú gazdaság miatt fellépő kvantumeltolódással, és megállapodás született egy 2010-ben elérendő stratégiai célról, amely szerint: az Európai Uniónak a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudás alapú társadalmává kell válnia, amely fenntartható gazdasági növekedésre képes a több és jobb minőségű munkahely teremtése, illetve a nagyobb társadalmi kohézió által.

Kiemelve, hogy ezek a változások nem csupán az Európai Unió gazdaságának gyökeres átalakítását, hanem egy igazi erőpróbát jelentő programot is szükségessé tesznek a társadalmi jólét és az oktatási rendszerek modernizálásához, az Európai Tanács ezzel egyidőben felkérte az Oktatási Tanácsot arra, hogy „a nemzeti különbözőségek tiszteletben tartása mellett gondolkodjon el az oktatási rendszerek konkrét célkitűzéseiről, koncentráljon a közös gondokra a luxemburgi és a cardiffi folyamatok elősegítése érdekében, és 2001 tavaszán egy átfogó jelentést nyújtson be az Európai Tanácshoz”.

1.2 Az oktatási és a képzési rendszerek jövőbeli, konkrét célkitűzéseiről szóló jelentés 2001 márciusában, a stockholmi ülésen került az Európai Tanács elé. A jelentés az alábbi három egyeztetett stratégiai célkitűzést jelöli meg (melyek további 13 kapcsolódó célkitűzésre tagolódnak):

- Az EU-s oktatási és képzési rendszerek minőségének és hatékonyságának javítása;
- az oktatási és képzési rendszerekhez való hozzáférés biztosítása mindenki számára;
- a kölcsönös haszon érdekében az európai oktatási és képzési rendszerek megnyitása a külvilág felé.

A Stockholmi Konklúziókban megfogalmazódott az oktatási és képzési rendszerek jövőbeli célkitűzéseivel kapcsolatos munka megvalósításának, illetve egy munkaprogram elkészítésének az igénye az Európai Tanács 2002 tavaszi ülése előtt. A munkaprogram tartalmazza az elért eredményeknek a nyitott koordinációs módszer keretében és globális szemszögből való vizsgálatát.

1.3 A mellékelt Munkaprogramot a Tanács és a Bizottság 2002 február 14-én közösen elfogadta. A Munkaprogram felvázolja azokat a kulcsfontosságú feladatokat, amelyeket el kell végezni a három stratégiai célkitűzés és a 13 kapcsolódó célkitűzés eléréséhez. A Munkaprogram foglalkozik az oktatás és képzés különböző elemeivel, az alapismeretek megszerzésétől a szakképzésig és felsőoktatásig, különös tekintettel az élethosszig tartó tanulás elvére. A program meghatározza a folyamatértékeléshez használandó főbb eszközöket, összehasonlítva az európai eredményeket a tagállamok között és más térségek viszonylatában is.

1.4 Ez alapján, az Oktatási Tanács és az Európai Bizottság közösen terjeszti e jelentést az Európai

Tanács elé a 2002 márciusában Barcelonában megrendezendő ülésén. A jelentés kiemeli az oktatás és képzés alapvető szerepét az európai polgárok képzettségi szintjének emelésében, amely nem csupán a lisszaboni kihívásnak tesz eleget, hanem az állampolgárok és a társadalom szélesebb körű szükségleteit is kielégíti. Ez a közös jelentés tükrözi a Tanács és a Bizottság azon elkötelezettségét és célját, mely szerint az oktatás és a képzés legyen az „Európai Tudás-Térség” alapvető része. Végül pedig a jelentés meghatározza, hogyan érhető el eredmény a Nyitott Koordinációs Módszer alkalmazásával az oktatás és a képzés területén az Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés 149. és 150. cikkelyének megfelelően (lásd az alábbi 4. és 5. pontot).

2 OKTATÁS ÉS KÉPZÉS, A LISSZABONI STRATÉGIA KULCSELEME

2.1 Az Európai Tanács két évvel ezelőtti, lisszaboni ülése óta a tagállamok számos kezdeményezéssel álltak elő és európai szinten jelentős eredményeket értek el a mobilitás, az élethosszig tartó tanulás, a szakmai és szakképzés, a felsőoktatás, a minőségfejlesztés és minőségbiztosítás, az e-learning és a nemzetközi együttműködés területén.

2001 novemberében, az élethosszig tartó tanulásról folyó széles körű konzultáció nyomán a Bizottság benyújtott az Európai Parlamenthez és az Európai Tanácshoz egy Közleményt, amelyben kinyilvánította, hogy az oktatás/képzés vezérelve az élethosszig tartó tanulás, és meghatározta a legfontosabb konkrét tennivalókat. Jó úton halad az e-learninggel kapcsolatos cselekvési terv, és két fórum is alakult, amely a szakképzési képesítések átláthatóságával, illetve a szakképzés színvonalával foglalkozik.

A 2001-ben megrendezett Nyelvek Európai Éve hangsúlyozta az európai oktatás és képzés nyelvi sokszínűségének fontosságát. Az európai felsőoktatás kompatibilitását és vonzóvá tételét segítő bolognai folyamatban előrelépés történt a 2001 májusában Prágában megrendezett Miniszteri Konferencián, és az Oktatási Tanács úgy látja, hogy a Konferencia segítette az EU oktatási és képzési rendszereinek jövőbeli célkitűzéseivel kapcsolatos munkát.

A harmadik országbeli¹ felsőoktatási intézményekkel való együttműködés erősítését célzó Közlemény 2001 szeptemberében került a Tanács és az Európai Parlament elé. Azóta egyre nagyobb figyelmet kap a politikai és kulturális határokat átszelő oktatási együttműködés. Az ifjúságpolitikával kapcsolatos Fehér Könyv tartalmaz passzusokat az iskolarendszerű és a nem iskolarendszerű oktatás szerepéről is. A Bizottság pedig a közelmúltban tett javaslatot egy cselekvési tervre az Európai Tanács stockholmi ülését követően felállított, a készségekre és mobilitásra összpontosító magas szintű akciócsoport jelentése alapján.

2.2 Az Európai Tanács lisszaboni ülése óta az említett rendezvények és kezdeményezések mind azt mutatják, hogy világszerte egyre inkább elismerik az élethosszig tartó tanulás elvén alapuló oktatás- és képzésfejlesztést, és a tudás korszakában egyre fontosabbnak tartják azt Európa jövője szempontjából.

¹ Az EU-, EGT-tagországokon és a tagjelölt országokon kívüli országok elnevezése

2.3 Miközben az oktatási és képzési rendszereknek a tudás alapú társadalom és a globalizáció kihívásaihoz igazodva kell változniuk, a rendszerek tágabb célokat állítanak maguk elé, és nagyobb felelősséget vállalnak a társadalom irányában. Fontos szerepet játszanak a szociális kohézió kialakításában, a diszkrimináció, a kirekesztés, a faj- és idegengyűlölet megelőzésében, és ezáltal elősegítik a toleranciát, valamint az emberi jogok tiszteletben tartását. Az oktatási és a képzési rendszerek szerepét az európai társadalmak közös, alapvető értékeinek terjesztésében az oktatási és képzési rendszerek konkrét jövőbeli célkitűzéseiről szóló jelentés és az élethosszig tartó tanulásról szóló Közlemény is kiemeli. Mindkét dokumentum hangsúlyozza, hogy a társadalom által az oktatási és képzési rendszereknek tulajdonított általános célok nem csupán arra korlátozódnak, hogy felkészítsék az európai polgárokat szakmai pályafutásukra, hanem ezen túlmenően különös tekintettel vannak az állampolgárok jobb élet eléréséhez szükséges személyes fejlődésére, és a demokratikus, a kulturális és nyelvi sokszínűséget tiszteletben tartó társadalmakban az aktív állampolgári szerepvállalásra.

Az Oktatási Tanács és a Bizottság ismét hangsúlyozza, hogy a lisszaboni stratégiában betöltött fontos szereptől függetlenül az oktatás/képzés nem csupán a foglalkoztathatóságot biztosító eszköz. Az oktatási/képzési rendszerek átfogó küldetését továbbra is szem előtt kell tartani annak érdekében, hogy maradéktalanul hozzájárulhassanak a lisszaboni célkitűzések sikeréhez. Ehhez jelentős támogatásra van szükség az oktatók és az egész társadalom részéről is.

2.4 Az oktatási/képzési események és kezdeményezések magas száma jelzi a terület növekvő fontosságát, de ezek mennyisége, sokfélesége és más szakpolitikákkal való kapcsolata (különösen a foglalkoztatási stratégiával és a társadalmi kirekesztés elleni harc stratégiájával) miatt nőtt a koherensebb stratégia iránti igény. A Tanács és a Bizottság célja, hogy erőfeszítéseik koncentrációjával megfelelő keretet alakítsanak ki ehhez az átfogó Munkaprogramhoz, és megvalósítsák e koherenciát az Európai Közösség különböző oktatás- és képzéspolitikáiban.

2.5 A Tanács és a Bizottság kérése az, hogy egy Oktatási és Képzési Térség kialakítása legyen a lisszaboni stratégia egyik kulcsfontosságú eleme. Ez továbbítja majd azt a világos üzenetet, mely szerint, függetlenül attól, hogy milyen hatékonyak a politikák más területeken, az Európai Unió csak akkor válhat a világ vezető, tudás alapú gazdaságává, ha az oktatás és képzés kulcs tényezővé válik a gazdasági növekedés, az innováció, a fenntartható foglalkoztathatóság és a szociális kohézió szempontjából. Az oktatásért és képzésért felelős miniszterek tudatában vannak felelőségüknek ebben a folyamatban, és megerősítik e kihívás leküzdésével kapcsolatos elhatározásukat.

3 NAGYRA TÖRŐ, ÁM REALISZTIKUS CÉLOK KITŰZÉSE

3.1 Azon túl, hogy az Európai Tanács kérésének eleget téve részt vesz az oktatási és képzési rendszerek közös célkitűzéseinek meghatározásában, illetve egy közös, részletes munkaprogram összeállításában, a Tanács és a Bizottság feltett szándéka, hogy mindent megtegyen annak érdekében, hogy átfogóan tudja kezelni a tudás alapú társadalom és a globalizáció, illetve az EU-bővítés jelentette kihívásokat.

3.2 Ezért a Tanács és a Bizottság olyan ambiciózus, ám reális célokat tűz maga elé, amelyeket az elkövetkezendő években EU-taggá váló országoknak is követniük kell. A polgárok és az Unió egészének érdekében az alábbi oktatási és képzési célokat kell megvalósítani 2010-ig:

1. Európa az oktatás és képzés területén a legmagasabb színvonalat képviselje, hogy oktatási és képzési rendszereinek, intézményeinek minősége referenciául szolgáljon szerte a világon;
2. az európai oktatási és képzési rendszerek kellően kompatibilisek legyenek ahhoz, hogy az állampolgárok számára lehetővé váljon az átjárás közöttük, és sokszínűségük kihasználása;
3. az EU bármely tagállamában különféle végzettséget, tudást és ismeretet szerzett állampolgárok karrierjük vagy további tanulásuk során képesek legyenek ezeket az egész EU területén elismertetni;
4. az európai polgárok minden korosztálya előtt nyitva álljon az élethosszig tartó tanulás lehetősége;
5. a kölcsönös előnyök érdekében Európa legyen nyitott a más régiókkal való együttműködésre, és váljon a világ más pontjain élő diákok, tudósok és kutatók legkedveltebb célállomásává.

4 AZ ELŐTTÜNK ÁLLÓ ÚT: A NYITOTT KOORDINÁCIÓS MÓDSZER ALKALMAZÁSA AZ OKTATÁS ÉS KÉPZÉS TERÜLETÉN

4.1 Az új Nyitott Koordinációs Módszert alkalmazzák majd egy következetes és minden részletre kiterjedő oktatási/képzési stratégia kialakításához az Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés 149. és 150. cikkelye értelmében. A Lisszaboni Konklúziók meghatározása szerint a Nyitott Koordinációs Módszer a legjobb gyakorlat elterjesztésének és az EU főbb céljai irányában történő konvergencia elérésének az eszköze. A Konklúziók szerint a módszer teljes mértékben decentralizált, a különféle partneri kapcsolatokra építő megközelítési mód. Célja a tagállamokat segíteni abban, hogy progresszív módon fejlesszék saját politikáikat.

A Nyitott Koordinációs Módszer eszközei többek között az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok, a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréje, a rendszeres monitorozás, valamint a társak általi ellenőrzés (peer review), amelyek kölcsönös tanulási folyamatokat alkotnak.

4.2 A Részletes Munkaprogram a három stratégiai célkitűzést további tizenhárom kapcsolódó célkitűzésre, illetve 42 kulcsterületre bontja, amelyek felölelik az oktatáshoz és képzéshez kapcsolódó területek egész sorát. A munka már megkezdődött három (az új alapismeretekkel, információs technológiákkal, matematikával, tudománnyal és technikával foglalkozó) célkitűzés megvalósítása érdekében. Az egyeztetett ütemtervnek megfelelően a többi tíz célkitűzés realizálása 2002-ben vagy 2003-ban indul. Ez azt jelenti, hogy 2004-ig valamennyi célkitűzés megvalósítása megkezdődik.

4.3 Az európai hozzáadott érték kihasználása érdekében a Nyitott Koordinációs Módszert minden célkitűzésnél alkalmazzuk. Ennek módja azonban célkitűzésenként változik; minden esetben a

legmegfelelőbb eszközök kerülnek alkalmazásra, ami lehetővé teszi a cselekvés összpontosítását, illetve a rendelkezésre álló, korlátozott pénzügyi és emberi erőforrások minél hatékonyabb felhasználását. A kijelölt célok megvalósításának ellenőrzése minden szempontból biztosított, és ez az ellenőrző munka mindig a rendelkezésre álló legmegfelelőbb mennyiségi és/vagy minőségi eszköz segítségével történik majd.

5 EGYSÉGES ÁTFOGÓ OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI STRATÉGIA

5.1 A Nyitott Koordinációs Módszeren belül egységes, átfogó stratégiát kell megvalósítanunk a mellékelt Részletes Munkaprogram szerint. A stratégia két fő eleme: 1. támogatni a tagállamokat abban, hogy javítsák oktatási és képzési rendszereiket, 2. megteremteni a nemzetek közötti oktatási és képzési tevékenységek lehetőségét.

A Munkaprogram megvalósítása koherenciát teremt az oktatással és képzéssel kapcsolatos ágazati politikák között, miközben tiszteletben tartja, a nemzeti ágazati politikák egyedi hangsúlyait. A Bizottság élethosszig tartó tanulásról kiadott közleményében javasolt speciális vagy új típusú tevékenységek nem eredményezik egy párhuzamos koordinációs folyamat elindulását, ám, ahol szükséges, integrálják ezeket a 3 stratégiai célkitűzésbe és 13 kapcsolódó célkitűzésbe.

5.2 A Részletes Munkaprogram megvalósítását az európai együttműködés más formában, pl. közösségi programok, cselekvési tervek, döntéshozók látogatása, összehasonlító és előrettekintő tanulmányok, statisztikai és egyéb felmérések, kísérleti projektek, stb. keretében is támogatni fogja. E programok nagy része felhasználja, illetve kiegészíti más nemzetközi szervezetek (mint például az OECD és az Európa Tanács) és hálózatok munkáját, illetve az együttműködési projekteket vagy kísérleti projekteket a tagállamok között vagy tagjelölt országokkal (pl. a fenntartható szakmai tudásról vagy az alapkészségekről).

5.3 Ezenkívül együttműködést keresünk más tevékenységben is, különös tekintettel azokra, amelyek az átláthatóság, az elismerés és a minőségbiztosítás javítását célozzák az EU oktatási és képzési rendszereinek valamennyi szektorában, valamint más uniós tevékenységi szektorokban (pl. kutatás).

Ugyanez vonatkozik azokra a tevékenységekre, amelyeket nem az EU-n belül végeznek, mint például a bolognai folyamat vagy a Lisszaboni Elismerési Egyezmény a felsőoktatás területén.

5.4 Az Oktatási Tanács a Bizottsággal együttműködve irányítja és figyeli majd a stratégiát és az egész megvalósítási folyamatot, a Tanács 2001 novemberében elfogadott konklúziói szerint (Az oktatási és képzési rendszerek konkrét jövőbeni célkitűzéseiről szóló jelentés következményeiről). 2004 tavaszán előmeneteli jelentést kell benyújtani az Európai Tanácshoz.

6 A FOLYAMAT MEGNYITÁSA MÁS EURÓPAI ORSZÁGOK ELŐTT

A 2001 márciusában Stockholmban megtartott ülésén az Európai Tanács már hozzájárult ahhoz, hogy a tagjelölt országokat is bevonják a lisszaboni stratégia céljainak és folyamatainak megvalósításába. Az oktatási és képzési rendszerek változtatása és reformja csak közép- és hosszú távon képzelhető el. A párbeszédet ezen a területen haladéktalanul el kell kezdeni, többek között azért, mert a tagjelölt országok számos területen szolgálhatnak igen jó gyakorlati példákkal. A tagjelölt országok hatékony részvételéhez szükséges intézkedéseket az EU-tagállamok és a tagjelölt országok oktatási minisztereinek szokásos találkozásán dolgozzák ki, a tervek szerint 2002 júniusában, Pozsonyban.

**RÉSZLETES MUNKAPROGRAM
A 13 KAPCSOLÓDÓ CÉLKITŰZÉS
MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ**

1. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉS

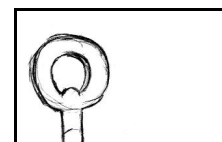
AZ EU-S OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RENDSZEREK MINŐSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

1.1 célkitűzés – A tanárok és oktatók oktatásának és képzésének fejlesztése

Egy tudás alapú társadalomban a legfontosabb dolog a tudáshoz való hozzáférés. Ezért a társadalom és a gazdaság fejlődését ösztönző stratégiáknál a tanárookra és a képzőkre kulcsfontosságú szerep hárul. A legtöbb európai országban rövid, illetve középtávú feladat a jól képzett és motivált tanárok, oktatók toborzása és pályán tartása, hiszen a tanárok öregedése miatt jelentős számú új tanárra, oktatóra van szükség.

Ha Európa sikerrel akarja megoldani ezt a kontinens-szerte egyre nehezebbé váló feladatot, akkor a tanárok és képzők támogatását változó szerepüknek és a változásokról a közvéleményben kialakult képnek megfelelően kell fejleszteni. Fontos, hogy a célkitűzés megvalósítását egyhangúlag támogassák az oktatási és képzési szakma művelői, és a szükséges jártasságokról egyetértés legyen köztük.

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Meg kell határozni, hogy a tudás alapú társadalomban betöltendő változó szerepüknek megfelelően milyen jártasságokkal rendelkezzenek a tanárok és a képzők

Meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek segítségével a tanárok és a képzők szembe tudnak nézni a tudás alapú társadalom kihívásaival, beleértve az alap- és munka melletti képzést az élethosszig tartó tanulás elve alapján

Biztosítani kell, hogy megfelelő számú ember válassza a tanári pályát valamennyi tantárgyban és valamennyi szinten, és biztosítani kell a szakma hosszú távú igényeinek a kielégítését a tanári /oktatói pálya vonzóbbá tételével

Tanárokat és képzőket kell toborozni a más területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezők köréből

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 folyamán (második szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- A képezett tanárok és képzők hiánya vagy túlkínálata a munkaerőpiacon
- A képzési programokra jelentkezők számának emelkedése (tanárok és képzők)
- A tanárok és képzők hány százaléka vesz részt folyamatos szakmai képzéseken

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A tanárok és oktatók képzési programjainak értékelése
- A tanárrá/képzővé válás feltételei tanulmányi szinttől függően
- A következő témák felvétele a tanulmányi és képzési tervekbe: információs és kommunikációs technológiák (ICT), nyelvtanulás, az oktatás európai dimenziója, illetve interkulturális oktatás
- Előmeneteli rendszerek a tanári pályán
- A tanárok munkakörülményeinek javítása

1.2 célkitűzés – A tudás alapú társadalom által megkívánt ismeretek fejlesztése

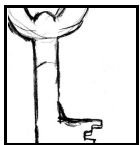
Az Európai Unión belül jelenleg nincs egységes elképzelés az alapvető jártasságokról. Az „alapvető” jelzővel sokan a számok és a betűk ismeretét azonosítják, míg az általános elképzelés szerint a „jártasságok” szó a „kompetenciával” ellentétben nem vonatkozik a viselkedésmódokra, az alkalmazásra és tudásra. A Bizottság egy olyan első dokumentum elkészítésén dolgozik, amely felvázolja a lehetséges kulcsfontosságú kompetenciákat. A Lisszaboni Konklúziókat és az oktatási és kutatás-fejlesztési miniszterek upsalai, nem hivatalos megbeszélését, valamint az élethosszig tartó tanulásra való hajlandóságot szem előtt tartva, a személyes erőfeszítések és kulturális dimenziók szempontjából a kulcsfontosságú kompetenciák az alábbi főbb területeken keresendők:

Számolás és olvasás (alapkészségek)	Megtanulni tanulni
Alapvető kompetenciák a matematika, a tudomány és a technika területén	Szociális készségek
Idegen nyelvek	Vállalkozó szellem
Számítástechnikai jártasságok és a technikai eszközök használata	Általános kultúra

A tanítás színvonala rendkívül fontos tényező a kulcsfontosságú kompetenciák megszerzése terén, így aztán szoros a kapcsolat az 1.1. számú, „A tanárok és oktatók oktatásának és képzésének fejlesztése” célkitűzéssel.

A kulcsfontosságú kompetenciák mindenki által történő elsajátításának biztosításához és figyelemmel kíséréséhez megfelelő iskolai tanterv, valamint a felnőttek – különösen a hátrányos helyzetű csoportok – szempontjából az élethosszig tartó tanulási lehetőségek hatékony kihasználása szükséges.

Nélkülözhetetlen a kulcsfontosságú kompetenciák megfelelő eszközökkel történő érvényesítése. Ezen a téren módszertani munkára van szükség még akkor is, ha egyes területeken (pl. a szociális kompetenciák megszerzésével kapcsolatban) nehéznek bizonyulhat az értékelés. Ezekre azonban feltétlenül szükség van a szociális kohézió és az aktív állampolgári szerepvállalás érdekében.

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Azonosítani kell az új alapismereteket, illetve azt, hogy ezek az ismeretek és a hagyományos alapkészségek hogyan építhetők be a tantervekbe, hogyan sajátíthatók el, illetve tarthatók fenn egy életen át.

Az alapismereteket valóban mindenki számára elérhetővé kell tenni, beleértve a hátrányos helyzetűek, a speciális szükségletekkel rendelkezők, az iskolából kimaradt emberek és a felnőtt tanulók csoportjait is.

Támogatni kell az alapismeretek hivatalos érvényesítését a folyamatos oktatás és képzés, illetve a foglalkoztathatóság megkönnyítése érdekében.

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2001 második fele (első szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- A középfokú oktatási intézményt befejezők száma
- Folyamatos tanártovábbképzés a szükségessé váló jártasságok területén
- Olvasási szintek (PISA)
- Számolási, matematikai tudást tükröző szintek (PISA)
- Az Eredményszintek elsajátításának megtanulása
- Felnőttoktatásban vagy képzésben részt vett, középfokú (upper secondary school) végzettséggel rendelkező felnőttek száma korcsoportonkénti megosztásban

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- Az iskolaköteles kor végéig az anyanyelvből, idegen nyelvből és matematikából nyújtott teljesítmény, illetve elért eredmény
- Az olvasási és számolási készségek javulása az iskolákban, illetve a felnőtteknél

1.3 célkitűzés – Az információs és kommunikációs technológiákhoz (ICT) való hozzáférés biztosítása mindenki számára

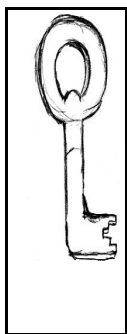
Amint azt az első kulcsfontosságú feladatnál jeleztük, a megfelelő eszközök és oktatási szoftverek biztosításával kapcsolatban számos területen akad tennivaló. Minden iskolát megfelelő infrastruktúrával kell ellátni, ami a minőségi oktatás egyik alapfeltételének számít, s ez integrálná a kapacitást az ICT teljes körű kihasználása érdekében. Idetartoznak a berendezések, a szélessávú kommunikációt biztosító eszközök (Internet/Intranet), és ezek általános karbantartása. Ezenkívül biztosítani kell az oktatási követelmények széles spektrumát átfogó szolgáltatásokat és azok tartalmát: magas színvonalú digitális oktatási tartalom, oktatási szoftverek, táv- és helyi (virtuális és valódi) szolgáltatások, tutorálás, tanácsadás, megfelelő szintű tanítási és irányítási támogatás.

Az ICT-n alapuló innovatív tanítási és tanulási technikák maximális kihasználása szempontjából más feltételek is rendkívül fontosak. Ezeket a második kulcsfontosságú feladat körében tárgyaljuk:

- Az ICT-t fel kell használni az oktatás színvonalának emelésére. Olyan gyakorlatokat kell támogatni, ahol az ICT jó hatással van a tanításra és a tanulásra. Erre azért van szükség, hogy az oktatási rendszerekbe olyan tanulóközpontú módszerek épüljenek be, amelyek maximálisan figyelembe veszik a diákok eltérő tanulási stílusait, illetve a különböző pedagógiai követelményeket. Ebben az összefüggésben fontos, hogy a tanárok támogatást kapjanak egyre bővülő szerepük ellátásához.
- Fontos felmérni, hogyan és mennyire használják ki az információs és kommunikációs technológiákat, illetve azt, hogy az ICT hogyan befolyásolja a tanulási folyamatok eredményét (jártasságok és tudás elsajátítása).
- Minden szinten támogatni kell a döntéshozókat annak érdekében, hogy foglalkozzanak olyan aktuális oktatáspolitikai kérdésekkel, mint az új tanulórétegek bevonása, az innováció, európai és nemzetközi együttműködés, és biztosítani kell számukra azokat az eszközöket, amelyekkel megvalósíthatják az ICT alapú változtatásokat a tantervben.

Végül a 2001-es Foglalkoztatási Útmutató az alábbiakra emlékeztetett:

- 2001 végéig minden iskolának legyen internetes hozzáférése és multimédiás forrásanyaga
- 2002 végéig valamennyi tanár sajátítsa el e technikai eszközök használatát, hogy alaposan fel tudják készíteni a diákokat a számítógép és az Internet használatára

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Biztosítani kell a megfelelő berendezéseket és oktatási szoftvereket az ICT és az e-tanulási folyamatok maximális kiaknázásához a tanítási és a képzési gyakorlatban
Ösztönözni kell az ICT-n alapuló innovatív tanítási és tanulási technikák maximális kiaknázását

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2001 második fele (első szakasz)

A folyamat mérését szolgáló mutatók:

- A tanárok hány százaléka részesült olyan képzésben, amely felkészítette őket az ICT iskolai használatára
- A tanulók és a hallgatók hány százaléka használja az ICT-t tanulmányai során
- Az oktatási és képzőintézményekben folyó kurzusok hány százalékában használják az ICT-t

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok, valamint a tapasztalatok

és a legjobb gyakorlat cseréjét, és a társak általi ellenőrzését (peer review) elősegítő témák:

- Minőségi számítógépek és számítógépes programok az iskolákban
- Az ICT-k alkalmazása a különböző tantárgyak oktatásában
- Az ICT-k használata a nem iskolarendszerű oktatásban
- Az ICT oktatásban való használatának minőségi értékelése

1.4. célkitűzés – A tudományos és műszaki tanulmányokat folytató diákok számának emelése

Egy versenyképes, tudásalapú társadalomban alapvető fontosságú a tudományos és technikai fejlődés. A szakmai és a hétköznapi életben, a nyilvános vitákban, a döntéshozásban és a törvénykezésben egyre nagyobb igény mutatkozik az általános és szakirányú tudományos vagy műszaki tudásra. Fontos, hogy valamennyi polgár rendelkezzen alapvető matematikai, tudományos és műszaki ismeretekkel. Ha Európa meg akarja őrizni, sőt javítani szeretné a világban elfoglalt pozícióját, és teljesíteni akarja a lisszaboni csúcson kitűzött célokat, még inkább fel kell kelteni a gyerekek és a fiatalok érdeklődését a tudomány és a matematika iránt; és biztosítani kell, hogy a tudományos és kutatómunkát végzők oly mértékben elégedettek legyenek pályájuk alakulásával, kilátásaikkal, illetve munkájuk jutalmazásával, hogy ne hagyják el a tudományos kutatói pályát. Ebben az összefüggésben szükség van a nemek közötti egyenletesebb megoszlás biztosítására.

2001 márciusában az oktatási és kutatási miniszterek nem hivatalos upsalai találkozójának résztvevői hangsúlyozták, hogy növelni kell a tudományos és műszaki tanulmányokat folytató diákok számát, pedagógiai újításokkal, valamint a munka világával és az iparral való kapcsolatok elmélyítésével. Mindez hozzájárulna az európai kutatási térség kialakításához.

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Már egészen fiatal korban fel kell kelteni a matematika, a természettudomány és a technika iránti érdeklődést

Motiválni kell a fiatalokat arra, hogy a matematika, a természettudomány és a technika területén folytassanak tanulmányokat, illetve válasszanak pályát, különös tekintettel a rövid és középtávon szakképzett munkaerőhiánnyal küszködő kutatói és tudományos pályákra; különösen fontos stratégiákat kidolgozni az oktatási és szakképzési tanácsadók részére

Javítani kell a nemek arányát a matematikai, a természettudományos és a műszaki tanulmányokat folytatók között

Megfelelő számú és képzettségű tanárt kell biztosítani a matematika, illetve természettudományos és műszaki tárgyak oktatására

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2001 második fele (első szakasz)

A folyamat mérését szolgáló mutatók:

- A matematikai, természettudományos és műszaki kurzusokat felvevő diákok számának növekedése (a középfokú oktatásban – upper secondary school, illetve felsőoktatásban, nemenkénti megoszlásban)
- A matematikai, természettudományos és műszaki területen diplomát szerző hallgatók számának növekedése, nemenkénti megoszlásban
- A tudósok és mérnökök számának növekedése a társadalomban, nemenkénti megoszlásban
- A matematikát, természettudományos és műszaki tárgyakat oktató tanárok számának növekedése (a középfokú oktatásban)

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A természettudományos és műszaki tantárgyak beépítése a középfokú oktatásba
- Fejlesztési stratégiák, amelyekkel az iskolák műszaki és természettudományok, illetve matematika tanulására ösztönzik a diákokat, stratégiák e tárgyak oktatására

1.5. célkitűzés – Az erőforrások legjobb kihasználása

A tudásalapú társadalomban az egész életet átfogó, illetve élethosszig tartó tanulás célkitűzésének eléréséhez növelni kell az oktatásra és képzésre fordított összegeket. Ez vonatkozik az állami humánerőforrás ráfordításokra, a magánvállalkozások által eszközölt kiadásokra, és az egyéni befektetésekre is. Bár az állami források egyre apadnak az EU tagállamaiban, Európa nem engedheti meg magának, hogy ezen a területen visszalépés történjen. A lisszaboni konklúzió² az éves, egy főre jutó humánerőforrás ráfordítások lényeges emelését sürgetik, rámutatva arra, hogy az európai gazdaság jövője nagyban függ polgárai jártasságaitól, amelyeket éppen ezért folyamatosan frissíteni kell, ez a frissítés pedig a tudás alapú társadalmak egyik jellemzője. Ugyancsak fontos, hogy az oktatási és a képzési szektor a pénzügyi nyomást kihasználja a források lehető leghatékonyabb elosztására és felhasználására, illetve a legmagasabb minőség elérésére.

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Növelni kell a humánerőforrás befektetéseket, miközben biztosítani kell a rendelkezésre álló eszközök méltányos és hatékony elosztását az oktatáshoz való általános hozzáférés megkönnyítése, valamint az oktatás színvonalának emelése érdekében

Támogatni kell a kompatibilis minőségbiztosítási rendszerek kidolgozását az európai sokszínűség tiszteletben tartása mellett

Meg kell teremteni az állami és magánszervezetek közötti partneri kapcsolatok lehetőségét

Kezdés: 2002 folyamán (második szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- Az egy főre jutó humánerőforrás befektetések növekedése (strukturális mutató)

Az elértben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- Önértékelés a biztosított oktatás színvonalának emelése érdekében
- Oktatásra fordított állami és magánkiadások (strukturális mutató)

2. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉS

AZ OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RENDSZEREKHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA

2.1. célkitűzés – Nyitott tanulási környezet

A tudás alapú társadalomra való áttérés azt jelenti, hogy egyszerűbbé és demokratikusabbá kell tenni az oktatáshoz és a képzéshez való hozzáférést; ezenkívül meg kell könnyíteni az oktatási és képzési rendszer egyes részei közötti átjárást. Ugyanakkor el kell érni, hogy a lakosság lehető legnagyobb keresztmetszete munkához juthasson, növelve ezzel nem csak a foglalkoztatási arányt, hanem a jártasságok általános szintjét is. Az oktatási és képzési rendszerek bonyolultsága általában a lehető legjobb képesítési rendszer bevezetését célzó szándékból ered. A rendszereket azonban egyszerűsíteni kell annak érdekében, hogy ha valaki váltani kényszerül, akkor korábbi erőfeszítései és eredményei ne vesszenek kárba, és megfelelő számú kreditpontot vihessen magával.

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Információszolgáltatással, tanácsadással, útmutatással kell bővíteni a hozzáférést az élethosszig tartó tanuláshoz a tanulási lehetőségek egész skáláján

Az oktatást és képzést úgy kell szervezni, hogy a felnőttek is hatékonyan részt vehessenek benne, és összeegyeztethessék a tanulást más egyéb feladatokkal és tevékenységükkel

A tudásalapú társadalom kihívásainak való minél jobb megfelelés érdekében biztosítani kell, hogy a tanulás mindenki számára hozzáférhető legyen

Mindenkit ösztönözni kell a rugalmas tanulási módszerek használatára

Ösztönözni kell a különböző szintű oktatási és képzőintézmények hálózatépítését az élethosszig tartó tanulás jegyében

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 második fele és 2003 vége között (harmadik szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- A 25–64 évesek hány százaléka vesz részt képzésben vagy oktatásban (strukturális mutató)

Az elérásben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- Gyermekelhelyezési lehetőség és rugalmas tanulási idők a tanulók számára
- Lehetőség arra, hogy a munkavállalók tanulmányi szabadságot vegyenek ki
- A korábbi tanulás akkreditálása
- A felnőttoktatás mechanizmusainak és ösztönzőinek finanszírozása

2.2. célkitűzés – A tanulás vonzóbbá tétele

A tanulást egy életen keresztül vonzóvá tenni elsősorban azt jelenti, hogy tudatosítani kell a tanulóban, a tanulás hogyan érinti őt. Már egészen fiatal korban meg kell értetni mindenkivel, milyen fontos az egész életen át tartó oktatás és képzés. Ebben jelentős feladat hárul az oktatási és képzési rendszerekre, de a családoknak, helyi közösségeknek és munkaadóknak szintén fontos szerepet kell vállalniuk abban, hogy a tanulás része legyen minden ember tevékenységi körének. Vonzóvá kell tenni a tanulást ahhoz, hogy az elérni kívánt magasabb foglalkoztatási ráta együtt járjon a szükséges magasabb szintű jártasságokkal. Ha az emberek nem látják, hogy személy szerint mennyit profitálhatnak a folyamatos tanulásból, akkor soha nem teszik meg az ehhez szükséges erőfeszítéseket, és soha nem jutnak el a tudás alapú társadalom által megkövetelt azon jártassági szintekre, amelyeket az Európai Tanács a lisszaboni ülésen előíranyzott.

A 2001-es Foglalkoztatási Útmutató célja, azaz 2010-ig felére csökkenteni az oktatásban vagy képzésben nem részesülő, csak alacsonyabb középfokú végzettséggel rendelkező 18–24 éves emberek számát, az egyik módszer annak a mérésére, hogy a fiatal felnőttek vonzónak találják-e a tanulást.

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Ösztönözni kell a fiatalokat arra, hogy a kötelező tanulmányok befejezése után is vegyenek részt oktatásban vagy képzésben; valamint motiválni kell a felnőtteket, és lehetőséget kell biztosítani számukra, hogy későbbi életük során is tanuljanak

Ki kell dolgozni a nem iskolarendszerben szerzett tudás hivatalos érvényesítésének módszereit

Meg kell keresni azokat a módszereket, amelyekkel vonzóbbá tehető a tanulás, mind az iskolarendszerű, mind az iskolán kívüli oktatási és képzési rendszerek keretében

Mindenkiben táplálni kell a tanulás kultúráját, a potenciális tanulóknak pedig tudatosítani kell a tanulás társadalmi és gazdasági előnyeit

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 második fele és 2003 vége között (harmadik szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- A munkavállalók munkaidejük hány százalékát töltik képzéssel? (korcsoport szerinti megoszlásban)
- Felsőoktatásban való részvétel
- A 18–24 éves, oktatásban vagy képzésben nem részesülő, csak alacsonyabb középfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya (strukturális mutató)

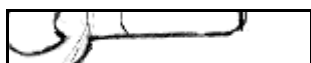
Az elértben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- Folyamatos tanfolyamok a tanulók motiválására
- A nyílt kurzusokon, távoktatásban való részvétel lehetősége
- A megszerzett tapasztalatok érvényesítése

2.3. célkitűzés – Az aktív állampolgárság, az egyenlő esélyek és a társadalmi kohézió támogatása

Európában az oktatási és képzési rendszerek fontos szerepet játszanak a demokratikus társadalmak fenntartásában. Fontos, hogy az oktatás és képzés minden polgár számára egyformán elérhető legyen. A tagállamoknak gondoskodniuk kell a hátrányos helyzetű csoportok, elsősorban a fogyatékos és a tanulási nehézségekkel küzdő, illetve a vidéken, nehezebben megközelíthető területeken élő emberek, vagy azok tanulási igényeinek kielégítéséről, akiknél nehézségbe ütközik a munkahelyi és családi kötelezettségek összeegyeztetése. Elfogadhatatlan, hogy a lakosság jelentős hányada az iskola befejezése előtt abbahagyja a tanulást, és ezért nem rendelkezik azokkal a lényeges alapismeretekkel és képesítésekkel, amelyek révén aktív tagja lehetne a társadalomnak. Nem szabad beletörödni abba sem, hogy mennyi veszteség éri a társadalom és a gazdaság egészét a potenciális lehetőségek elmulasztása miatt. Az állampolgári szerepvállaláshoz, esélyegyenlőséghez és a társadalmi kohézióhoz kapcsolódó egyéb szempontok önmagukban is az oktatás és képzés lényeges dimenzióit jelentik.

A lisszaboni csúcson a tagállamok már elfogadták azt a célkitűzést, amely szerint 2010-re felére csökkentik az oktatásban/képzésben nem részesülő, csak alacsonyabb középfokú végzettséggel rendelkező 18–24 éves fiatalok számát (2001-es Foglalkoztatási Útmutató, 4. pont).

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Az aktív állampolgári szerepvállalásra való felkészítés érdekében hatékonyan kell ösztönözni a demokratikus értékek elsajátítását és valamennyi iskolai partner demokratikus részvételét

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos megfontolásokat maximálisan be kell építeni a célkitűzésekbe, illetve az oktatás és képzés egészébe
A hátrányos helyzetűeknek méltányos hozzáférést kell biztosítani a jártasságok megszerzéséhez, és motiválni kell őket a tanulásra

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 folyamán (második szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- A 18–24 éves, oktatásban vagy képzésben nem részesülő, csak alacsonyabb középfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya (strukturális mutató)

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A tanulók, szülők és más érdekeltek részvétele az iskola irányításában
- Nemek közötti egyenlőség a felsőoktatásban és a továbbképzésben
- A hátrányos helyzetű csoportok integrálásának és oktatáshoz/képzéshez juttatásának modelljei; hivatalos képesítés megszerzésére ösztönző modellek

3. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉS

AZ OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI RENDSZEREK MEGNYITÁSA A KÜLVILÁG FELÉ

3.1. célkitűzés – A kapcsolódási pontok megerősítése a munka és a kutatás világával, valamint a társadalommal általában

Az elmúlt évtizedben az európai oktatási és képzési rendszerek nagy lépést tettek előre, ám sok tekintetben még ma is befelé fordulnak. Jelentősebb együttműködésre van szükség az üzleti világ, a kutatási szféra és az egész társadalom szereplőivel, köztük a szociális partnerekkel: mindez azért lényeges az oktatási és képzőintézményeknek, hogy maguk is tanulási szervezetekké váljanak, nyitottak maradjanak a kívülről jövő változások, ötletek és szellemi tőke iránt, és fontosak maradjanak az általuk kiszolgált egyének életében. Ez képessé teszi az intézményeket arra, hogy elősegítsék a vállalkozói szellem és a kezdeményezőkéesség fejlődését, amely nélkülözhetetlen a diákok és a gyakornokok számára. Egy oktatásban és képzésben érdekelt társadalom minden tagja legyen képes hozzájárulni a folyamathoz, az oktatási és képzőintézmények pedig legyenek nyitottak és fogadják be a külvilágtól érkező intellektuális és gyakorlati eredményeket.

Ösztönözni kell a szoros együttműködést az oktatási és képzési intézmények, illetve az egész társadalom között

Partneri kapcsolatot kell kiépíteni a különböző típusú oktatási és képzőintézmények, cégek és kutatóintézetek között a kölcsönös előnyök kiaknázása érdekében³

Ösztönözni kell a képzésfejlesztésben (így az alapképzés és a munkahelyi tanulás fejlesztésében) érdekeltek szerepvállalását

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 második fele és 2003 vége (harmadik szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- Azon alapképzésben részt vevő diákok és gyakornokok aránya, akik gyakorlati programokban („szendvicsképzés”) vesznek részt

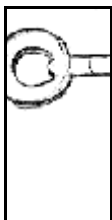
Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A szülők részvétele az iskola életében és a gyermekek tanulásában
- A helyi képviselők részvétele az iskolai életben
- Az iskolák és a helyi szervezetek együttműködése
- Együttműködés az oktatási és képzőintézmények, illetve az üzleti vállalkozások között, például a külföldi gyakorlati és képzési lehetőségek terén
- A tanárok részvétele üzleti vállalkozásokkal együtt szervezett és bonyolított képzésben
- Leíró tanulmányok arról, hogy az oktatási és képzőintézmények hogyan próbálják megnyerni a jelenleg oktatásban, illetve képzésben nem részesülő egyéneket

3.2. célkitűzés – A vállalkozó szellem fejlesztése

Az oktatás és képzés során az egyéneknél tudatosítani kell a vállalkozás értékét, a sikeres vállalkozási modelleket, a kockázatvállalás értékét, és annak fontosságát, hogy mindenki legyen kezdeményezőképes. A tudás alapú társadalom által életre hívott társadalmi és gazdasági változások, valamint a szolgáltatásalapú gazdaság irányába mutató trendek sok millió ember számára biztosítanak lehetőséget saját üzleti vállalkozás elindításához. Fontos, hogy ezt a diákok is életképes karrierlehetőségnek tekintsék. Az elmúlt években – a gyakran a helyi közösségek igényeire építő – új vállalkozási formák kialakításának fontosságát egyre többen ismerik fel. A vállalkozó szellem fejlesztése fontos az egyének, a gazdaság és az egész társadalom szempontjából.

A vállalkozó szellem és az egyéni vállalkozásokra felkészítő oktatás ösztönzése szintén olyan cél, amely a 2001-es Foglalkoztatási Útmutatóban is helyet kapott (9. sz.).

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Ösztönözni kell a kezdeményezőkészség és kreativitás fejlesztését az oktatási/képzési rendszerben, a vállalkozó szellem fejlesztése érdekében („vállalkozói ismeretek”)
Meg kell könnyíteni az üzleti vállalkozás irányításához szükséges jártasságok megszerzését

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 második fele és 2003 vége előtt (harmadik szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- Az egyéni vállalkozók aránya a tudás alapú gazdaság különböző ágazataiban (különös tekintettel a 25–35 éves korosztályra)
- Azon oktatási és képző intézmények aránya, amelyek üzleti vállalkozás indításához nyújtanak segítséget

Az elértésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A frissen végzett, vállalkozást indító fiatalok minőségi értékelése gazdasági ágazatonként; a vállalkozások életképessége
- Az egyéni vállalkozások ösztönzése
- A vállalkozási ismeretek tanítása a különböző oktatási szinteken.

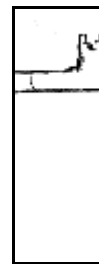
3.3. célkitűzés – Az idegennyelv tanulás fejlesztése

Európa sokszínűsége leginkább az itt élők által beszélt nyelvekben nyilvánul meg. Ha azonban Európa előnyt akar kovácsolni ebből a sokféleségből, fontos, hogy polgárai tudjanak egymással kommunikálni. Az európai tudásalapú társadalomban alapvető a nyelvtudás; általános szabály kellene legyen, hogy mindenki két idegen nyelvet beszéljen. Ehhez, ahol csak lehet, már egészen fiatal korban, javítani kell a nyelvtanulás feltételeit; vonatkozik ez a nyelvoktatási módszerekre, a tanárok és tanulók, illetve a tanult idegen nyelv kapcsolatára. Ezért e célkitűzés szempontjából a nyelvtanárok képzése kulcsfontosságú.

1995 óta az Unió az anyanyelvvel kapcsolatos célkitűzéseken kívül már többször támogatta az idegen nyelvek tanulására vonatkozó célkitűzéseket (a Tanács 1995. március 31-én és 2002. február 14-én kelt határozatai, illetve a 2001. július 10-én kelt mobilitási ajánlása). Az ajánlásban és a határozatokban foglalt célkitűzések teljesítésének sajátos módja, hogy lényegesen alacsonyabb legyen azon 15 éven aluli polgárok száma, akik anyanyelvükön (anyanyelveiken) kívül más nyelvet nem beszélnek.

KULCSFONTOSSÁGÚ FELADATOK

Mindenkit arra kell ösztönözni, hogy anyanyelvén kívül két, vagy ahol szükséges, több nyelvet elsajátítson; minden korosztályban tudatosítani kell a nyelvtanulás fontosságát
Ösztönözni kell az iskolákat és a képzőintézményeket a hatékony tanítási és képzési módszerek alkalmazására; motiválni kell a nyelvtanulás folytatását idősebb korban is

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezds: 2002 második fele és 2003 vége között (harmadik szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

A Tanács és a Bizottság megjegyzése szerint nincs megbízható adat a fiatalok nyelvtudásáról; ennek megszerzése további munkát igényel. Közben elfogadták az alábbi indikatív listát.

- Azon tanulók és hallgatók aránya, akik két idegen nyelvből szereznek magas szintű tudást
- A nyelvtanárok hány százaléka vett/vesz részt alapképzésben vagy szakmai továbbképzésben mobilitási projektek keretében, amely lehetővé tette/teszi számukra az általuk tanított nyelvvel való élő kapcsolatot

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- A nyelvtanítás szervezése és módszerei
- Korai nyelvtanulás
- A nyelvtanulás ösztönzésének módszerei

3.4. célkitűzés – A mobilitás erősítése

A mobilitás erősíti az Európához tartozás érzését, az európai öntudat fejlődését, az európai állampolgári szerepvállalás kialakulását. Lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy fejlesszék személyes képességeiket és foglalkoztathatóságukat, és lehetőséget kínál a képzők számára, hogy bővítsék tapasztalataikat és fejlesszék jártasságaikat. Az egyre összetettebbé váló Európában maximális hatékonysággal kell felhasználni minden rendelkezésre álló eszközt a mobilitás elősegítésére és ösztönzésére, hogy az emberek – elsősorban a fiatalok – azonosulni tudjanak Európával. Az oktatás és képzés területén, ideértve a doktori fokozat megszerzésére irányuló kutatóképzést is, a mobilitásnak abban is szerepe van, hogy létrejöjjön egy európai oktatási és képzési térség, és hozzájáruljon az Európai Kutatási Térség kialakulásához.

E területen az Európai Unió már szilárd alapokkal rendelkezik. A SOCRATES, a Leonardo és a Youth programok, valamint a kutatók mobilitását segítő támogatás olyan területek, amelyeken az EU jó példával jár az egész világ előtt, még akkor is, ha a konkrét tapasztalatok szerint a mobilitás mint eszköz még nem aknázza ki teljesen a benne rejlő lehetőségeket a lisszaboni célkitűzés támogatása érdekében.

Az Európai Tanács nizzai ülése az Európai Parlament és a Tanács ajánlására számos egyéb közösségi kezdeményezést – mint például a mobilitási cselekvési tervet – fogadott el ugyanezen témában, és az új európai munkaerőpiacokkal kapcsolatos munkacsoport felállítása (amelyről stockholmi ülésén döntött az Európai Tanács) mind arról tanúskodnak, mennyire fontos a mobilitás és e fontosság politikai elismerése. Mindezek megvalósítására az Európai Kutatási Térség mobilitási kezdeményezéseivel összhangban kerül majd sor.

A specifikus célokat az Európai Tanács lisszaboni konklúziói tartalmazzák (a 13. konklúzió a kutatók mobilitására, míg a 26. a diákok, tanárok, képzők és kutatói személyzet mobilitására vonatkozik).

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Biztosítani kell a legszélesebb körű hozzáférést az egyéni, illetve oktatási és képzőintézmények (köztük a hátrányosabb helyzetűekkel foglalkozók) mobilitási programjaihoz, valamint el kell hárítani a mobilitási programokat nehezítő, még fennálló akadályokat
Egész Európában figyelemmel kell kísérni a mobilitás mértékét, irányait, részvételi arányait, illetve minőségét

Meg kell könnyíteni a mobilitási programok során szerzett kompetenciák érvényesítését és elismerését

Fokozni kell az európai oktatás és képzés jelenlétét és elismertségét a világban, illetve vonzóvá kell tenni a világ más pontjain élő diákok, egyetemi oktatók és kutatók számára

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 folyamán (második szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- Azon hazai diákok és gyakornokok aránya, akik tanulmányaik egy részét egy másik EU-tagállamban, vagy harmadik országban folytatják
- A különböző oktatási szinteken foglalkoztatott, más EU-tagállamból érkezett tanárok, kutatók és egyetemi oktatók aránya
- EU-s és nem EU-s diákok és gyakornokok száma és megoszlása az oktatásban és a képzésben

Az elértésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

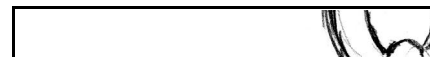
- Uniós és nemzeti csereprogramok finanszírozása és földrajzi megoszlása, részvétel ezekben a programokban
- Szociális juttatások, pl. tömegközlekedéshez, múzeumlátogatáshoz, stb. a mobilitási programok résztvevői számára
- Az EUROPASS eredményeinek és fejlődésének értékelése

- Az EU és a tagállamok mobilitási lehetőségeiről és feltételeiről szóló információk
- ECTS (európai kredittranszfer-rendszer) a szakképzésben
- A képesítő bizonyítványhoz csatolt „Melléklet” megszerzésének biztosítása a szak-
képzésben (hasonlóan a felsőoktatásban ismert oklevélmelléletekhez)
- A nemzeti támogatások felhasználhatósága külföldi oktatásban és képzésben való
részvétel esetén

3.5 célkitűzés – Az európai együttműködés erősítése

Az új, tudásalapú európai társadalom polgárainak képesnek kell lenniük arra, hogy egész Európában tanulhassanak és dolgozhassanak, és maximálisan kiaknázzák képesítéseiket, bárhol is legyenek. Már elkezdődött a munka – elsősorban a felsőoktatásban – a mobilitás és a képesítések elismerése útjában álló akadályok felszámolására, mind uniós eszközökkel (mint például az európai kredittranszfer-rendszer vagy a SOCRATES program keretében megvalósuló egyetemi partneri kapcsolatok), mind pedig a „bolognai folyamaton” keresztül. Ugyanakkor sok területen számos tennivaló van még. Ezért ösztönözni kell a felsőoktatási intézményeket és más oktatási hatóságokat, hogy az európai képesítésekkel kompatibilisebb képesítési rendszereket dolgozzanak ki, és állapodjanak meg arról, hogy az akkreditációhoz milyen minimális minőségi követelményeknek kell megfelelni. Erősíteni kell a képesítések átláthatóságára és elismerésére vonatkozó irányelveket. Támogatni kell a közös fokozatok és képesítések, illetve akkreditációs rendszerek kialakítását, ha azt akarjuk, hogy az európai oktatási és képzőintézményeket a világ legmagasabb színvonalú központjaiként tartsák számon.

KULCSFONTOSÁGÚ FELADATOK

Növelni kell az elismerési folyamat hatékonyságát és időszerűségét a további tanulmányok, képzések és foglalkoztatás céljából egész Európában

Ösztönözni kell a felelős szervezetek és hatóságok közötti együttműködést annak érdekében, hogy növekedjen a minőségbiztosítás és akkreditáció kompatibilitása

Ösztönözni kell az oktatási és képzési lehetőségekkel és struktúrákkal kapcsolatos információk átláthatóságát annak érdekében, hogy kialakuljon egy nyitott európai oktatási térség

Ösztönözni kell a tanítás és a képzés európai dimenzióját

AZ ELLENŐRZŐ MUNKA MEGSZERVEZÉSE

Kezdés: 2002 folyamán (második szakasz)

Az előmenetel mérését szolgáló mutatók:

- Azon egyetemi alapképzésben, illetve posztgraduális képzésben részt vevő diákok és kutatók aránya, akik egy másik EU-tagállamban, illetve egy harmadik országban folytatnak tanulmányokat

- Olyan végzősök aránya, akik közös fokozatokat szereznek Európában
- Az európai kredittranszfer-rendszer (ECTS) vagy EUROPASS keretében tanuló és/vagy diplomát/kiegészítő képzést szerző diákok vagy gyakornokok

Az elérésben mutatott előrelépés mérésére szolgáló indikátorok; a tapasztalatok és a legjobb gyakorlat cseréjét, valamint a társak általi ellenőrzést (peer review) elősegítő témák:

- Az akkreditáció ösztönzése a felsőoktatásban
- Közös, nemzetközileg is elismert európai kurzusok és fokozatok ösztönzése; megfelelő marketingkezdeményezések ösztönzése
- Az európai dimenzió megvalósítása az oktatásban és a képzésben

ÜTEMTERV A CÉLKITŰZÉSEKSEL KAPCSOLATOS ELLENŐRZŐ MUNKA MEGKEZDÉSÉHEZ

1. szakasz (kezdés: 2001 második fele)

- 1.2. célkitűzés – A tudásalapú társadalomhoz szükséges jártasságok kifejlesztése
- 1.3. célkitűzés – Az információs és kommunikációs technológiához (ICT) való hozzáférés biztosítása mindenki számára
- 1.4. célkitűzés – A tudományos és műszaki tanulmányokat folytató diákok számának növelése

2. szakasz (kezdés: 2002 folyamán)

- 1.1. célkitűzés – A tanárok és képzők részére biztosított oktatás és képzés színvonalának emelése
- 1.5. célkitűzés – A források maximális kihasználása
- 2.3. célkitűzés – Az aktív állampolgári szerepvállalás, az esélyegyenlőség és a szociális kohézió támogatása
- 3.4. célkitűzés – A mobilitás elősegítése és a csereprogramok számának emelése
- 3.5. célkitűzés – Az európai együttműködés erősítése

3. szakasz (kezdés: 2002 második fele és 2003 vége között)

- 2.1. célkitűzés – A nyitott tanulási környezet megteremtése
- 2.2. célkitűzés – A tanulás vonzóvá tétele
- 3.1. célkitűzés – A munka világával, a kutatási szférával és a társadalom egészével fenntartott kapcsolatok elmélyítése
- 3.2. célkitűzés – A vállalkozó szellem fejlesztése
- 3.3. célkitűzés – A nyelvtanulás fejlesztése

2002 vége előtt fognak rendelkezésre állni a mutatókkal kapcsolatos első eredmények, valamint, ahol szükséges, az 1. szakaszra vonatkozó teljesítménymutatók. A 2. szakaszra vonatkozó eredmények 2003 közepére, míg a 3. szakasz eredményei 2003 végére születnek meg.

Az 1. szakaszbeli tapasztalatcserék eredményei várhatóan 2003 végén lesznek elérhetőek. Ezenkívül hasonló intézmények/rendszerek megtekintésére is sor kerül a tagállamok kérésének megfelelően.

A munkaterv megvalósításáról szóló időközi jelentést a Tanács és a Bizottság együttesen terjeszti be az Európai Tanács 2004-es tavaszi ülésén.

TÁBLÁZAT

A mennyiségi mutatók ellenőrzése során alkalmazandó modell a célkitűzések Nyitott Koordinációs Módszerrel történő megvalósításához

	Jelenlegi szintek			Előmenetel		Teljesítménymutatók (ahol ilyenek alkalmazhatók) * , Referencia kritériumok (lásd a megjegyzést alább ¹)	
	EU-átlag	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga	USA és Japán	2004	2010	2004-re	2010-re
Mutató							
Mutató							
Mutató							

Forrás: .....

¹ Az egyes célkitűzésekhez kiválasztott mutatók alapján várhatóan időközi jelentés készül 2004-ben. A tervek szerint az elért eredményeket értékelő jelentés 2010-ben készül el. Ahol lehet, a Tanács, megállapodás alapján, kijelölhet európai teljesítménymutatókat az Európai Unió létrejöttéről szóló szerződés 149. és 150. cikkelyének megfelelően. Ezenkívül, a 2004-re és 2010-re vonatkozó referencia kritériumokat (teljesítménymutatókat) a tagállamok önkéntes alapon adják meg. A megvalósítási folyamathoz szükség lesz a kiválasztott mutatóknak megfelelő nemzeti statisztikai adatokra.

1.2. CÉLKITŰZÉS

A TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOMHOZ SZÜKSÉGES JÁRTASSÁGOK FEJLESZTÉSE

	JELENLEGI SZINTEK			
	EU átlag (1)	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga	USA	Japán
Számтан/ matematika (eredmények)	494	528	493	557
Olvasás (eredmények)	498	532	504	522

Forrás: PISA, OCDE, 2001

(1) Hollandia kivételével – 14 tagállam átlaga

1.4. CÉLKITŰZÉS

A TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TANULMÁNYOKAT FOLYTATÓ DIÁKOK SZÁMÁNAK NÖVELÉSE

A végzetek száma az összlétszám százalékában (2000 a legtöbb ország esetében)	JELENLEGI SZINTEK			
	EU átlag	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga	USA	Japán
Természet-tudományok	5,1%	8,3%	-	-
Matematika és számítástechnika	3,8%	7,3%	-	-
Mérnöki, gyártási és építési technológia	14,3%	20,1%	-	-

Forrás: PISA, OCDE, 2001

Megjegyzés

GR: nincs adat

L: Az országban nincs teljes körű oktatási rendszer. A természettudományokba a matematika és a tudomány is beletartozik

A: Nem tartalmaz adatokat a szakmai felsőfokú képzésről (ISCED 5B)

NL: Hiányoznak a PhD szintű tanulmányokra vonatkozó adatok (ISCED 6)

1.5. CÉLKITŰZÉS A FORRÁSOK MAXIMÁLIS KIHASZNÁLÁSA

	JELENLEGI SZINTEK			
	EU átlag ¹ (1999)	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga (1999)	USA (1998)	Japán (1998)
Állami oktatási kiadások a GDP százalékában¹	5,0%	7,3%	5,0%	3,5%

¹ A strukturális mutató alapján (<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/ENcatalogue=Eurostat&product=1-ir010-EN&mode=download>)

Megjegyzés

F: Az oktatási kiadásokra vonatkozó adatok nem tartalmazzák a tengerentúli megyék (Departements d'Outre Mer) ráfordításait

UK: Az április 1-től március 31-ig tartó brit pénzügyi évekre alapuló becslések

L: Nincs adat

2.2. CÉLKITŰZÉS A TANULÁS VONZÓBBÁ TÉTELE

	JELENLEGI SZINTEK			
	EU átlag	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga	USA	Japán
A felsőfokú oktatás- ban részt vevő hallgatók száma (ISCED 5, 6) az összes tanuló és hallgató százalé- kában, 1999/00 (a)	15%	20,8%	-	-
A 25–34 éves kor- osztályba tartozó, magasabb közép- fokú végzettséggel nem rendelkezők aránya, 2000 (b)¹	25,9%	12,1%	-	-

(a) Forrás = Eurostat, UOE

(b) Forrás = LFS

Számítás:

a) = diákok az ISCED5,6-nál / hallgatói összlétszám

b) = (iskolai végzettséggel rendelkező, 25–34 éves válaszadók <=ISCED2) / az összes 25–34 éves válaszadó

¹ IRL: nincs adat. UK: A GCSE vizsga magasabb középfokú képesítésnek számít

2.3 CÉLKITŰZÉS

AZ AKTÍV ÁLLAMPOLGÁRI SZEREPVÁLLALÁS. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS A SZOCIÁLIS KOHÉZIÓ TÁMOGATÁSA

	JELENLEGI SZINTEK			
	EU átlag	A 3 legjobban teljesítő EU-tagállam átlaga	USA	Japán
A csak alacsonyabb középfokú végzettséggel rendelkező, oktatásban vagy képzésben nem részesülő 18–24 éves fiatalok aránya (2000) (a)¹	17,8%	7,8% ¹		

Forrás:

(a) LFS (Strukturális mutató: Az iskolából idő előtt kimaradók) (b) Eurostat UOE adatgyűjtés

(a)¹ IRL: nincs adat. UK: A GCSE vizsgák magasabb középfokú iskolai végzettségnek számítanak

